

Kouvolan kaupungin lausunto Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelurakennetta ja palveluverkkoa koskevasta palvelulautakunnan esityksestä

7335/00.04.00/2024

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 117

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Lausuntopyyntö

Kymenlaakson hyvinvointialueen aluehallitus pyytää lausuntoa palvelurakennetta ja palveluverkkoa koskevasta palvelulautakunnan esityksestä. Lausuntopyyntö on lähetetty hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimille ja lautakunnille, Kymenlaakson kunnille, järjestöille sekä muille tarvittaville yhteistyötahoille. Aluehallitus käsittelee palvelurakenne- ja palveluverkkoesitystä kokouksessaan 11.6.2024.

Kymenlaakson hyvinvointialue pyytää Kouvolan kaupungilta lausunnossa vastauksia erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- Kertokaa yleiset havainnot ja kommentit palvelurakenteen ja palveluverkon muutosesityksestä.
- Esitettyjen toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset edustamanne tahon toimintaan.
- Mitä hyötyjä tunnistatte esityksessä?
- Mitä haittavaikutuksia tunnistatte muutosesityksen osalta ja miten haittavaikutuksia voidaan pienentää?
- Miten edustamanne taho voisi osaltanne tukea palvelurakenteen ja palveluverkon muutosta?
- Mihin käytännön asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota palveluverkkosuunnitelman toimeenpanossa?

Lausuntoaika on 13.5. - 27.5.2024. Lausunto pyydetään toimittamaan 27.5.2024 klo 15 mennessä hyvinvointialueen kirjaamoon.

Tausta Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelurakenne ja palveluverkko valmistelulle

- Alueen väestön pariin jalkauduttiin kevään 2024 aikana.
- Kymenlaakson hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimille kerrottiin palveluverkkosuunnitelmista.

- Väestölle järjestettiin etätilaisuudet 15.4.2024 ja 18.4.2024. Molempiin tilaisuuksiin osallistui noin 40 henkilöä.
- Alueen kunnanhallitusten ja kunnanvaltuustojen puheenjohtajat sekä kuntajohtajat ovat antaneet kommentteja valmistelumateriaalista.
- Osa tilaisuuksista toteutuu toukokuun 2024 aikana.
- Kymenlaaksolaisten näkemyksiä palveluverkosta saatiin eri kanavia hyödyntäen.

Mitä on huomioitu valmistellussa palveluverkkoesityksessä

- Kiinteistöjen kunto ja neliöt
- Kuntalaisten liikkuminen ja siihen käytettävä aika
- Palvelujen käytön määrä toimipisteittäin (v. 2021-2023)
- Henkilöstömäärä ja vuokratyövoiman osuus toimipisteittäin
- Toiminnan kehittämisen ja yhteistyön mahdollisuudet (digipalvelut, moniammatillisuus, uudet toimintamallit jne.)
- Kustannussäästöpotentiaali

Kymenlaakson hyvinvointialueen esitys

Palvelurakenteen ja palveluverkon valmistelutyössä palvelulautakunta on käsitellyt asiaa kolmessa kokouksessa (21.2.2024, 27.3.2024 ja 24.4.2024) ja yhdessä työpajassa (27.3.2024). Poliittinen ohjausryhmä on kokoontunut 6.2.2024, 18.3.2024, 9.4.2024 ja 29.4.2024. Saatujen palautteiden ja lisätäydennysten osalta valmistelumateriaalia on täydennetty. Palvelulautakunta esittää päätöksentekoa vaiheistettavaksi. Ensimmäisessä vaiheessa lakkautettaisiin Elimäen, Jaalan ja Miehikkälän terveysasemat 2025. Lisäksi palvelulautakunta esittää, että aluevaltuuston käsittelemä ja esittämä investointisuunnitelma kohdennetaan Kuusankosken uuteen sote-keskukseen (2027). Myöhemmässä vaiheessa toteutettaisiin palveluverkon ne toimenpiteet, joihin vaaditaan vielä erilliset päätökset. Esitystä täydentää jatkovalmistelussa huomioitavat asiat.

Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelulautakunta ehdottaa siis hallitukselle, että päätöksentekoa vaiheistetaan niin, että nyt ensi vaiheessa tehtäisiin päätös em. yksiköistä. Myöhemmässä vaiheessa tehdään vasta loput palveluverkko päätökset. Sen vuoksi esityksessä ei ole otettu kantaa vuoden 2030 asioihin, koska Kymenlaakson hyvinvointialueella ei ole vielä sinne liittyviä päätöksiä. Kotkan sote-keskus on suunnitelmassa sijoittaa keskussairaalan yhteyteen.

Kouvolan kaupungin lausunto Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelurakennetta ja palveluverkkoa koskevasta palvelulautakunnan esitykseen

Lausuntonamme HVA:n palvelulautakunnan esitykseen haluamme aluksi todeta, että on hyvän hallintotavan vastaista pyytää lausuntoa näin nopealla aikataululla ilman, että asiaan ehditään perehtymään riittävällä tarkkuudella.

Ennakoarvioinnin kooste on (dia 20) varsin kevyesti esitetty ja esityksessä ei selviä vaikutusten arvioinnin laajuutta, joka olisi pitänyt olla kaupungin käytössä lausuntoa antaessa. Kaupunki ei pysty kahden viikon määräajassa laajasti vaikutuksia arvioimaan kuntalaisiin tai omien palvelujen toimintaan.

Kaupungin näkemyksen mukaan on ensiarvoisen tärkeää, että perusterveydenhuollon palvelut tarjotaan laadukkaasti ja kattavasti siten, että palvelut ovat kuntalaisten saavutettavissa. Kouvolan kannalta kaikkein tärkeintä on, että Ratamosairaalan vahva asema säilyy jatkossakin. Tämä tulee huomioida kaikessa Hyvinvointialueen valmistelussa ja päätöksenteossa siten, että ympärivuorokautinen akuuttilääketieteen ja perusterveydenhuollon päivystys on Ratamossa.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että Kouvolan keskusta alueella toimii jatkossakin uusi Ratamokeskus, jossa on ympärivuorokautinen akuuttilääketieteen ja perusterveydenhuollon päivystys, terveyskeskus ja sairaala sekä sosiaalityön pisteitä, jotka palvelevat isoa osaa Kouvolan asukkaista. Suunniteltuun Kuusankosken sotekeskukseen tulee sijoittua alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut varmistuen kuntalaisten pääsyn palveluiden piiriin tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus huomioiden. Keltakankaan sotekeskus palvelee hyvin ja laadukkaasti eteläistä Kouvola.

Sosiaalityön pisteet tulee sijoittaa Sote-keskuksiin ja/tai perhekeskuksiin tai ainakin niiden läheisyyteen.

Perhekeskukset voisivat mukailla Kouvolan kaupungin yhteisötilojen ja aluetoimikuntien aluejakoa. Perhekeskuksia tai -toimipisteitä olisi hyvä olla Kouvolan keskustassa, Kuusankoskella ja Jaalassa, Ent. Anjalankosken alueella, Valkealassa ja Elimäellä. Kouvolassa voi olla yksi pää- perhekeskus Kouvolan keskustassa ja muut voivat olla toimipiste-tasoisia.

Paljon palveluja käyttävät asiakkaat/potilaat tunnistetaan ja suunnitellaan palvelu tarpeen mukaan on esityksen tavoitteita. Pilotointikohteena voisi olla omalääkärijärjestelmä. Esimerkiksi Vantaalla ja Keravalla omalääkärijärjestelmän arvioidaan sitouttavan lääkäreitä työpaikkaan, madaltavan asiakkaan kynnystä digitaaliseen asiointiin, helpottavan henkilöstön jaksamista ja potilasruuhkia sekä parantavan hoidon suunnittelua. Omalääkärijärjestelmä vastaisi hyvin palvelurakenneselvityksen tavoitteisiin.

Digitaalinen asiointi on alle 1 prosentin luokkaa (dia 19), mikä on erittäin matala taso verrattuna siihen, miten paljon ihmiset sähköisesti hoitavat asioita (esim. verotus, pankkiasiat). Digitaaliseen asiointiin on vahvemmin panostettava ja tavoitteita tulevaisuuteen asetettava selkeästi kunnianhimoisemmin.

Tärkeää olisi jo tässä vaiheessa hahmottaa, mitä muita asumispalveluihin tai muihin yksiköihin liittyviä palveluverkkoesityksiä on tulossa. Kouvolan kaupunki omistaa vielä paljon sotekiinteistöjä ja tältä osin neuvotteluja muutoksista on käytävä omistajan kanssa. Vähintään suurimpien yksikköjen jatkuvuus pitkien vuokrasopimusten kautta tulee turvata. Esimerkkinä mainittakoon Valkealakodin yksikkö. Näihin omistuksiin sisältyy kaupungeilla yhtiöittämisvelvollisuus ja hyvinvointialueen valmistelun sekä päätöksenteon tulee olla rivakampaa, jotta valmistelut kaupungin päässä pystytään toteuttamaan lain edellyttämällä tavalla.

Huomioitavia asioita esityksessä erityisesti saavutettavuus, yhdenvertaisuus, palvelujen kattavuus ja palvelujen laatu. Kouvolassa ikääntyneiden määrä on maata keskimääräistä suurempi. Heidän palveluntarpeensa on huomioitava kokonaisuutta rakentaessa. Tämän lisäksi Kouvolassa on paljon vapaa-ajan asukkaita ja puolustusvoimien henkilökuntaa sekä varusmiehiä, jotka tarvitsevat myös jatkossa laadukkaat terveydenhuollon palvelut Kouvolassa.

Liitteenä Kymenlaakson hyvinvointialueen lausuntopyyntö ja palvelurakenne- ja palveluverkkoesitys.

Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että Kymenlaakson hyvinvointialueelle annetaan edellä esitetty lausunto hyvinvointialueen palvelurakennetta ja palveluverkkoa koskevasta palvelulautakunnan esityksestä.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Markku Pakkanen teki seuraavan muutosesityksen: "Kouvolan kaupunki esittää, että Elimäen, Jaalan ja Miehikkälän terveysasemia ei suljeta 2025."

Kaupunginhallituksen jäsen Liisa Varjola kannatti Pakkasen esitystä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Pakkasen muutosesitystä, äänestävät

"EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin seitsemän (7) JAA-ääntä (Nyberg, Bamberg, Huuhilo, Kekki, Patjas, Aikio ja Leppänen) ja viisi (5) EI-ääntä (Raunio, Witting, Villikka, Varjola ja Pakkanen). Puheenjohtaja totesi Markku Pakasen muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti antaa Kymenlaakson hyvinvointialueelle edellä esitetyn lausunnon hyvinvointialueen palvelurakennetta ja palveluverkkoa koskevasta palvelulautakunnan esityksestä.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnoselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi, hallintolaki 28 § 1 mom, kohta 5).

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Paula Werning poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.
